

EEF

Els serveis sanitaris d'Aràbia Saudita presten atenció als pelegrins afectats per l'allau humana dijous passat a la Meca

MÓN

Pelegrinatge d'alt risc

Més de 700 musulmans van morir dijous passat en una allau humana a la Meca. EL TEMPS reproduceix un article de 'The Economist' on s'expliquen els preparatius logístics d'un pelegrinatge que cada any atreu una gernació de més de dos milions de persones procedents de 183 països.

© The Economist

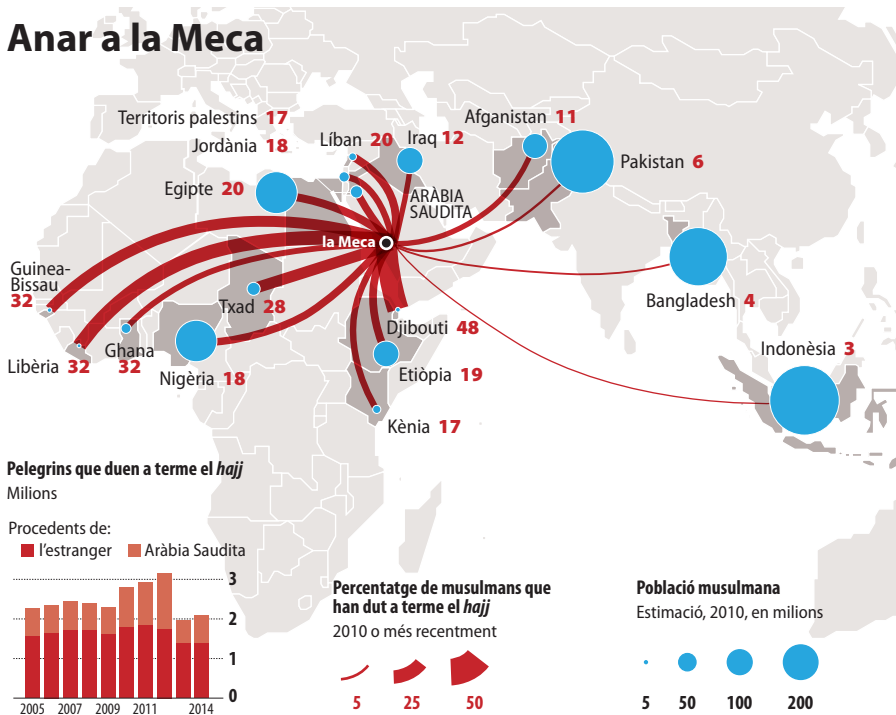
Quan els pilots s'enlairin pel cel del nord d'Àfrica la setmana vinent, portaran instruccions i cartes de navegació especials. Durant el *hajj*, el trànsit aeri que passa per sobre el continent canvia. En comp-

tes de desplaçar-se principalment de nord a sud, munions de naus es decanten cap a l'est fins a l'Aràbia Saudita, on hi ha els llocs més sagrats de l'islam.

Ara el pelegrinatge anual que, segons prescriu l'Alcorà, tot creient que s'ho pugui permetre ha de dur a terme si més no un cop a la vida ara és molt més sen-

zill per als pelegrins que temps enrere. Abans caminaven dies i dies travessant terres. Ara hi arriben amb avió, que fins i tot anant en classe turista és més còmode que un trajecte de milers de quilòmetres pel mig del Sàhara. Més de dos milions de musulmans de 183 països desembarcaran a la Meca i les seves →

Anar a la Meca

Fons: Pew Research Centre; Departament Central d'Estadístiques i Informació de l'Àrabia Saudita; The Economist.

→ rodalies a temps per al 22 de setembre, data en què cada any comença el *hajj*. Gestionar aquesta arribada requereix una logística heroica.

Els últims anys, a mesura que s'ha incrementat la quantitat de pelegrins, l'Àrabia Saudita s'ha disposat a limitar-ne el nombre. El ministeri dedicat a aquesta qüestió assigna a cada país una quota de visats basada en la població musulmana; nombre que s'ha reduït des del 2013 a causa de les obres de renovació de la Meca. Aleshores, cada país distribueix les persones per sorteig. Els musulmans només poden presentar una sol·licitud al seu país si no n'han presentat cap els darrers cinc anys. L'única excepció és per als qui acompanyen una dona de menys de 45 anys, perquè aquestes dones han d'anar-hi amb un *mahram*, un home que els faci de tutor.

La majoria de pelegrins que han obtingut el visat han d'escollir un paquet d'una agència aprovada per les autoritats saudites. Aquests paquets van des d'una experiència de cinc estrelles fins a haver d'acampar en algun lloc o haver de dormir a la teulada d'un hotel.

Per transportar els pelegrins s'habiliten vols extra, que sovint, com és el cas d'Egipte, surten de terminals especials "de temporada". Air India, per exemple,

ha dit que operarà 230 vols directes des de set ciutats índies a Gidda, el principal punt de desembarcament per al *hajj*. En arribar, els pelegrins recorren ràpidament una autopista de quatre carrils fins a la Meca, a prop de 65 quilòmetres. Entren en un estat d'*ihram* o santedat. Els homes han de portar un vestit blanc de dues parts sense costures; les dones, un vestit senzill que els deixa al descobert les mans i la cara.

Assegurar que les masses de devots es puguin desplaçar amb seguretat d'un lloc a un altre durant els cinc dies de pelegrinatge és especialment complicat. Han de caminar (o ser transportats en autobús si són vells o estan dèbils) distàncies d'uns quants quilòmetres entre el món Arafat, la Gran Mesquita de la Meca i la vall de Mina. Els accidents cada cop són més infreqüents després que en l'estampida del 2006 morissin 363 persones. Però l'11 de setembre una grua va desplomar-se a la Gran Mesquita i hi van morir 107 persones que portaven a terme l'*umrah*, un pelegrinatge menor.

Els darrers anys el reialme saudita ha modificat diversos indrets, cosa que ha alterat els mateixos rituals. Els pelegrins entren als llocs sants a través de portes electròniques especials. Els musulmans donen voltes a la Kaba, el cub negre de

la Gran Mesquita, tant a peu pla com per una plataforma que passa per sobre. Els fidels no han de besar la pedra negra situada a la punta est, com es requeria tradicionalment, sinó que poden fer el ritual en direcció a aquella pedra. També poden designar algú altre perquè degolli un animal, tal com s'estableix al final del *hajj*. L'any passat es van vendre 2,5 milions d'animals; molts dels quals es van haver d'importar.

L'Àrabia Saudita diu que desplegarà 100.000 membres de les forces de seguretat per protegir les zones i per controlar les grans gentades. Aquest any hi ha una tensió especial: l'Estat Islàmic ha reivindicat tres atacs bomba en mesquites xiïtes a la província est del país aquest estiu. Tant els musulmans sunnites com xiïtes participen en el *hajj*; el Govern saudita tem que hi pugui haver assassinats.

Amb tanta gent de tantes procedències tots apinyats i amb calor que hi fa, el cansament, la deshidratació i les infeccions hi són freqüents. L'Àrabia Saudita treballa de valent per posar fi a la Síndrome Respiratòria del Pròxim Orient, un virus mortal. El Govern ha instal·lat 25 hospitals en les proximitats; la Mitja Lluna Roja hi operarà 69 centres mèdics.

La logística encara serà més complicada. El Govern saudita destina milers de milions de dòlars per a l'ampliació de l'aforament dels llocs sagrats (sortosament el *hajj* aporta al país uns 8.500 milions de dòlars per any, segons una estimació). La Gran Mesquita aviat podrà acollir 1,6 milions de pelegrins alhora: s'hi estan construint més pisos, 21.000 lavabos i centenars d'escapes mecàniques i ascensors. (Les pelegrines s'han queixat sovint que no hi ha prou lavabos.)

Les gentades creixents estan fent que els llocs sagrats canviïn de cap a peus. A la Meca, els antics barris i els llocs no islàmics han estat substituïts per hotels estafolaris. Sobre la Gran Mesquita senyoreja una lletja torre del rellotge. Abunden les botigues que venen de tot des de gelat de la cadena Baskin-Robbins fins a rellotges Rolex. "La Meca i Medina haurien de ser santuaris, no pas ciutats", diu Sami Angawi, un arquitecte que dirigeix el Centre de Recerca del Hajj, un *think tank*. Tot i així, allà on hi ha pelegrins hi ha beneficis. ●

Traducció d'Arnau Figueras